

Det hendte i 2009

En årskavalkade trykket i Årbok for Den norske kirke

1. januar 2009

Sørsamisk menighet er opprettet

1. januar 2009 ble samisk menighet i sørsamisk språkområde opprettet som en fireårig prøveordning. I desember 2008 fastsatte Kultur- og kirkedepartementet forskrift for ordningen. Forskriften sier blant annet at det skal opprettes et eget manntall for medlemskap i den samiske menigheten, og i september 2009 skal det gjennomføres valg på det aller første sørsamiske menighetsrådet. Nidaros biskop skal føre tilsyn med menigheten.

«Vi har ventet lenge på at vi skulle få en samisk menighet og eget menighetsråd,» sa leder i Åarjelsaemien gærhkoejielemen moenehtse (ÅGM - Utvalg for sørsamisk kirkeliv), Sigfred Jåma. «Det er 10 år siden vi begynte å snakke i ÅGM om muligheten til å få en samisk menighet. Vi har lenge sett at vi trenger et forum, et nettverk for å knytte sammen et lite folk som er spredt over et så stort geografisk område,» la han til.

I sakspapirene fra Nidaros bispedømmeråd om sørsamisk menighet står det: «En sørsamisk menighet vil være å ta på alvor den særskilte bosetting sørsamene har. Ved å etablere en egen sørsamisk menighet vil kirken gå foran ved å bidra til at sørsamene kan få en enhet som knytter området sammen slik at felleskapsfølelsen styrkes. Verken fylkesgrenser, regiongrenser, bispedømmegrenser og heller ikke grensen mot Sverige følger de grenser som er naturlig for sørsamene.»

7. januar 2009

Telemark som eget bispedømme?

Skien-ordfører Rolf Erling Andersen (Ap) skulle gjerne sett at Telemark blir eget bispedømme, og stiller kirken i egen by til disposisjon. I et brev til kirkeminister Trond Giske (Ap) ber Skien-ordføreren om at Telemark vurderes som et nytt bispedømme, og at Skien blir biskopens nye hjemby.

«Skien har i dag en flott kirke, bolig som kan gjøres til bispegård, og lokaliteter i nær tilknytning til kirken som kan brukes til stiftssenter,» skriver Andersen i brevet til Giske. Bakgrunnen for brevet er at Giske har foreslått at bispekollegiet økes til tolv biskoper, og at denne tolvte biskopen blir sjef for biskopkollegiet. Dette har sammenheng med at nåværende preses Olav Skjevesland rett og slett har for mye å gjøre.

Biskop Olav Skjevesland vil foreløpig ikke flagge noe standpunkt til forslaget om at Skien skal bli bispesete. Han gir ordføreren i Skien rett i hans påstander om at Telemark er stort nok til å være eget bispedømme, at Skien har både en kirke og en egnet bispegård, og at veien til Oslo er kort. «Men det er veldig åpent ennå. Saken er prematur. Den skal diskuteres senere i vinter,» sier Skjevesland til avisa Varden.

Skjevesland er i dag både biskop i Agder og Telemark og preses (den fremste blant likemenn) i Den norske kirke. Han legger ikke skjul på at jobben er for stor for en person.

14. januar 2009

Fellesreligiøs fråsegn mot vald

Sentrale leiarar for trus- og livssynssamfunn møtte pressa framfor Stortinget. Det var ein

muslim, ein jøde, ein kristen og ein humanetikar. Dei ville ta til orde mot det som skjedde i Oslo veka før, då krigen i Gaza utløyste dei valdelegaste demonstrasjonane som har vore i Noreg på fleire tiår. «Vi fordømmer dei valdelege opptøyane i Oslo og all stigmatisering av jødar og muslimar i Noreg som følgje av krigen i Gaza,» var budskapet frå dei fire. «Som representantar for trus- og livssynssamfunn vil vi saman medverke til at Noreg skal vere eit ope og trygt samfunn for oss alle. Det er ein grunnleggjande rett å få uttrykkje politiske synspunkt i det offentlege rom. Når politisk usemje rår, er nettopp demonstrasjonar og debattar viktige. Alle valdelege demonstrasjonsformer er uverdige og kriminelle. Dei som tyr til vald, undergraver yringsfridomen og fråskriv seg eit demokratisk ansvar,» erklærte dei fire: Anne Sender, Det Mosaiske Trossamfund, Senaid Kobilica, Islamsk Råd Norge, Olav Fykse Tveit, Mellomkyrkjeleg råd for Den norske kyrkja og Bente Sandvig, Samarbeidsrådet for trus- og livssynssamfunn (der ho representerer Human-Etisk Forbund). I dei fleste land er det ikkje eit slikt tilhøve mellom ulike religionar og livssyn at dei kan stå saman på denne måten. Det at Samarbeidsrådet for trus- og livssynssamfunn (STL) blei etablert i 1996, har hatt mykje å seie for klimaet mellom ulike trusretningar her i landet.

15.-18. januar 2008

Leuenbergfelleskapet møttes i Oslo

Spørsmålet om forholdet mellom majoritets- og minoritetskirker stod blant annet på dagsorden da Fellesskapet av protestantiske kirker i Europa (også kalt Leuenbergfelleskapet) hadde sitt rådsmøte i Oslo. Rådsmøtet har ca. 20 medlemmer.

Leuenbergfelleskapet omfatter 105 europeiske kirker (hovedsaklig lutherske og reformerte, men også metodister og noen andre). Grunnlaget for dette økumeniske fellesskapet er Leuenbergavtalen fra 1973, som gir en gjensidig anerkjennelse av hverandre som kirker. Den norske kirke vedtok å undertegne avtalen på Kirkemøtet i 1999.

Førsteamanuensis Stephanie Dietrich ved Diakonhjemmet Høyskole er en av tre presidenter i Leuenbergfelleskapet. Hun mener Europas mange små og store protestantiske kirker trenger et felles forum av denne typen: «Vi har et stort engasjement for å bidra til at de protestantiske kirkers stemmer blir hørt i europeisk sammenheng. Mange av de små protestantiske kirkene, som er minoritetskirker i sine land, er opptatt av hvordan skal de forstå sin rolle i forhold til et nytt Europa,» forklarer Dietrich. Hun forteller at fellesskapet blant annet arbeider med etiske spørsmål som kirkenes forhold til dødshjelp eller engasjement for menneskerettigheter og religionsfrihet. I Oslo tok man blant annet opp kirkenes engasjement i den etiske debatten rundt vern av menneskerettighetene og rundt aktiv dødshjelp.

6. februar 2009

Kirken får sin tolvte biskop

Regjeringen går inn for at kirken skal få sin tolvte biskop for å styrke presesfunksjonen. En odelstingsproposisjon om dette passerte Statsråd 6. januar. På en pressekonferanse understreket statsråd Trond Giske at det prinsipielle i saken ikke må blandes med spørsmålet om lokalisering. «Lokaliseringen kan vente til etter at prinsippene er avklart,» mente han. Giske ville ikke sette noen skarp tidsfrist for når den tolvte biskopen kommer. «Det bør skje så raskt vi har fått de praktiske tingene på plass, etter at Stortinget har gitt sin tilslutning til proposisjonen,» sa han, og understreket at dette handler om presesfunksjonen. Det er slett ikke er snakk om noen erkebiskop. Preses skal fortsatt være en primas inter pares.

Biskopene vedtok på Bispemøtet 27.–28. januar 2009 at en tolvte biskop må lokaliseres i Oslo. Slik Bispemøtet ser det, er spørsmålet om lokalisering allerede avklart.

Biskop Skjevesland presiserte dette: «Slik Bispemøtet har begrunnet forslaget om en tolvte

biskop, er det opplagt at denne må være plassert i Oslo. Det er de funksjoner som skal ivaretas som må bestemme lokaliseringen. Sentralkirkelige organer må være samlokalisert. Derfor må en eventuell tolvte biskop være i Oslo,» sa Skjevesland. «Vi har allerede en presesfunksjon, og det er den vi ønsker å styrke. Dersom Regeringen vil opprette et nytt bispeembete i et annet bispedømme, vil dette ikke være et svar på Bispemøtets behov.»

16. februar 2009

Kirkeledere med klimautspill i Dagbladet

I en artikkel i Dagbladet satte fem kirkeledere fokus på norsk klimapolitikk i forkant av lanseringen av det felleskirkelige miljøtiåret:

«Når kirkene nå går sammen om en tiårig bærekraftsatsing, betyr det at vi vil prioritere dette feltet høyt i det kirkelige arbeidet. Arbeidet med grønne menigheter og miljøsertifisering vil intensiveres, vern om skaperverket får større plass innen diakoni og trosopplæring, og kirkenes medlemmer og menigheter vil utfordres til engasjement og handling for radikale samfunnsendringer. Vi ønsker å bygge en bred folkelig bevegelse for bærekraft, og gi politikerne ryggdekning for de modige valg som må tas for å gjøre Norge til en miljønasjon.» De fem viste til at verdens politiske ledere i år møtes til klimatoppmøte i København. Utfordringen der er å komme fram til en internasjonal avtale som er ambisiøs nok til redusere klimautslippene kraftig, og som samtidig er rettferdig, så den sikrer fattiges rett til utvikling. «Som kristne kirker deler vi et håp om at grunnleggende samfunnsendringer er mulige. 2009 er startskuddet for et forsterket kirkelig miljøengasjement. Vi håper det også blir året da landet vårt for alvor viser at vi tar ansvar for å stoppe klimaendringene,» skrev Ørnulf Steen, Norges Kristne Råd, Atle Sommerfeldt, Kirkens Nødhjelp, Olav Fykse Tveit, Mellomkirkelig råd, Jens-Petter Johnsen, Kirkerådet og Ida Thomassen, Changemaker.

17. februar 2009

Kirkene bad om tenkepause for oljeleting

Den norske kirke, Norges kristne råd og Kirkens Nødhjelp lanserte en tiårig miljøtsatsing, prosjektet Skaperverk og bærekraft. En større kirkelig prosessjon gikk fra Trefoldighetskirken i Oslo til Stortinget med en gigantisk oljeplattform som illustrasjon. Ved Stortinget ble det overrakt vekkerklokker til alle partiene for å be dem våkne opp til kamp for jordens klima. Som et konkret miljøtiltak bad kirkene om stans i nye tildelinger av leteområder på norsk sokkel. «Dersom Norge skal arbeide for en mer rettferdig klimaavtale internasjonalt, kan vi ikke samtidig øke utslippene fra petroleumsvirksomheten,» sa biskop Tor B. Jørgensen. «En utvidet tildeling av nye leteområder nå vil være uansvarlig overfor verdens fattige.» Klimaendringene rammer allerede, og de rammer særlig mennesker i den fattige del av verden. Meldingen fra kirker i sør er klar: Det haster å møte klimatrusselen, og det er de rike landene som må ta regningen.

Kampen for en rettferdig klimaavtale der rike land tar hovedansvaret for utslippskutt, stod øverst på dagsorden ved lanseringen av det felleskirkelige miljøtiåret. Foruten biskop Tor B. Jørgensen deltok blant andre kirkerådsleder Nils-Tore Andersen, kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen, Frikirkens synodeformann Arnfinn Løyning, Changemaker-leder Ida Thomassen og Kirkens Nødhjelps generalsekretær Atle Sommerfeldt.

20. februar 2009

Fem menn nominert i Stavanger

Det vakte oppsikt da Stavanger bispedømmeråd nominerte fem menn og ingen kvinner som

kandidater til biskopstillingen i Stavanger. Bispedømmerrådet hadde på forhånd gått bredt ut for å få inn forslag på kandidater, og hadde fått inn forslag på 120 navn. Deretter plukket bispedømmerrådet ut 34 personer som ble spurt om å stille som kandidater til biskopembetet. 17 av disse – 14 menn og tre kvinner – sa i første omgang ja til å la seg nominere.

Det er visstnok første gang siden Rosemarie Köhn i 1993 ble utnevnt som den første kvinnelige biskop i Den norske kirke, at et bispedømmerråd har lansert en liste med biskopkandidater uten et eneste kvinnenavn. Bispedømmerrådsleder Inger Kari Søyland forklarte dette med måten avstemningen i bispedømmerrådet skal skje på ifølge reglene, nemlig ved at hvert medlem stemmer skriftlig på tre kandidater, og de fem kandidatene som da har fått flest stemmer, blir nominert. I reglene for nominasjon av biskopkandidater heter det: «Det skal tilstrebes at både kvinner og menn blir nominert.»

Kandidatene som ble nominerte, var i alfabetisk rekkefølge: Ludvig Bjerkreim, Øystein Bjørndal, Erling Johan Pettersen, Svein Arne Theodorsen og Kjetil Aano. Navnene sendes til avstemning blant menighetsråd, prester, kateketer, diakoner og kantorer i Stavanger bispedømme, alle prostene i landet, teologiske professorer og praktikumsrektorer.

24. februar 2009

Kyrkja etterspurd i samfunnsdebatten

«Religion er på veg attende som eit brennbart politisk tema, noko som i hovudsak kjem av tilhøve i det internasjonale samfunnet. Tema som religionsfridom, ytringsfridom, spørsmål om kva som er religiøst og kva som har bakgrunn i kulturelle vilkår, på kva måte religiøse kjensler og byrgskap vert krenka m.m. ligg under i debattar om blasfemiparagraf og hijaber. Fram mot stortingsvalet kan vi vente at nokre av våre politikarar vil freiste å utnytte dette konfliktstoffet for å sanke røyster,» sa leiar av Mellomkyrkjeleg råd Berit Hagen Agøy ved opninga av rådets møte i Oslo.

«Eg trur kyrkja i stigande grad vert etterspurd som aktiv premissleverandør i samfunnsdebatten. Som ein del av eit globalt fellesskap og som talerøyr for dei som er mindre privilegerte enn oss her i landet, er kyrkja si røyst viktig i alle debatter kring verdspørsmål,» sa Hagen Agøy, som ser ei auka interesse for kyrkja si rolle i det offentlege rommet.

«Den norske kyrkja må delta i samtalan om kva rolle religionen har i det offentlege rommet. Men vi skal vere veldig medvitne på kva innfallsvinkel vi har. Engasjementet må ikkje tuftast på privilegium statskyrkja har som majoritetstrussamfunn. Vi skal heller ikkje gå inn i diskusjonane primært for å forsvare den plassen kristendommen har i folket vårt. Vi må ikkje opptre som ei kyrkje på defensiven som kjempar og taper frå skanse til skanse.»

6. mars 2009

Kirkemøtet flyttes fra høsten til våren

Kirkerådet vedtok at Kirkemøtet fra og med 2011 skal legges til den første hele uken etter påske. Dersom påsken kommer så seint at Kirkemøtet ville blitt lagt til begynnelsen av mai, blir starten på Kirkemøtet to uker før palmesøndag. Helt siden Kirkemøtet ble opprettet i 1984 har det hvert eneste år blitt holdt i november.

Kirkerådet mener det er viktig at tidspunktet fra når en blir valgt inn i et råd til når rådet trer i funksjon, bør være så kort som mulig. Derfor bør Kirkerådet tre i funksjon så fort som mulig etter at medlemmene er valgt, for å sikre at rådet har en best mulig forankring i bispedømmerådene.

Når nye bispedømmeråd velges i september og tiltrer 1. januar, er det uheldig om det nye Kirkemøtet først kommer sammen og velger det nye Kirkerådet i november, over et år etter valget. Da vil det nye Kirkerådet først tiltre mer enn 15 måneder etter at de nye medlemmene

til Kirkemøtet er valgt. Nå blir det mulig å få en rask avklaring av sammensetningen av Kirkerådet. Dersom Kirkemøtet legges til våren, vil Kirkerådet kunne tiltre umiddelbart eller seinest 1. juni.

19. mars 2009

Kristenfolket må inn i religionsdebatten

«Det er naturleg at Den norske kyrkja hevdar religionsfridom og lik handsaming av alle truande,» sa generalsekretær Olav Fykse Tveit i eit innlegg på seminaret om «særhandsaming» og «snikislamisering» på Litteraturhuset i Oslo.

Fykse Tveit meinte at tradisjonen frå Hans Nilsen Hauge har stor relevans for religionsdiskusjonen no: «Det er ei historie om å ha behov for religionsfridom, om å gje uttrykk for religiøs overtving og engasjement mot statens og majoritetens lover og skikkar. Store delar av det ein kallar 'kristenfolket' i Den norske kyrkja, identifiserer seg med denne historia. Det er ikkje berre andre kyrkjer og andre religionar som kjenner seg som minoritet.» Fykse Tveit sa vidare: «Mange misjonærar og misjonsleiarar har lært å leve saman med menneske av anna tru. Dei veit at om ein skal vere truverdig som misjonær, må ein òg opptre med respekt og vørdnad for andre. No må misjonsleiarar og misjonærar på banen for å fortelje meir om den innsikta dei har. Mange av dei åndelege etterkomarane til Hauge har erkjent at skal nokon kunne velje å vise si kristne tru i andre land, så er det ikkje rett å hindre nokon å få ha si tru og vise den i vårt land – sjølv om dei ikkje er lutherske, og heller ikkje kristne.»

28. mars 2009

Earth Hour – flomlyset slukket

Lørdag 28. mars kl. 20.30 ble lysene slukket både i og utenfor kirkene våre. Blant dem som hadde oppfordret til dette, var Bispemøtets preses Olav Skjevesland. «Vi anbefaler menighetene å støtte den verdensomfattende klimakampanjen 'Earth Hour' der lysbryteren brukes for å markere at klodens klima er truet,» sa han.

Earth Hour begynte som et WWF-initiativ i Sydney for to år siden, og er i ferd med å bli tidenes sterkeste kollektive meningsytring. Kampanjen har utløst grasrotaksjoner som har fanget oppmerksomheten til folk over hele verden. I 2008 var 371 byer i 35 land med på denne kampanjen mot klimaendringer. I var målet tusen byer og en milliard mennesker. I Norge støttes kampanjen av mange kommuner, NHO, HSH og LO. Også ledelsen i Den norske kirke gav sin klare støtte til å slukke lyset en time den siste lørdagen i mars. «Vi oppfordrer menighetene til å delta i kampanjen og på den måten vise kirkens engasjement for klima, miljø og bærekraft. Kirkene er synlige signalbygg som er sentralt plassert i lokalsamfunnet. Derfor vil mange legge merke til at flombelysningen slås av ved denne markeringen,» sa biskop Skjevesland på forhånd. Kampanjen ble støttet både av Bispemøtet, Kirkerådet, KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og styringsgruppen for det felleskirkelige prosjektet Skaperverk og bærekraft.

1. april 2009

Kommunikasjonssatsing for kirkevalget

«Kirkevalget 2009 gir oss anledning til en kommunikasjonssatsing kirken ikke har sett maken til. Før valgdagene 13. og 14. september skal ingen være i tvil om hvor og når de kan stemme. Oppgaven er å motivere 3,1 millioner medlemmer i kirken til å bruke stemmeretten sin,» sa prosjektleder Sissel Vartdal da Kirkerådets kommunikasjonsplaner for valget ble presentert. Kirkerådet har kunnet velge på øverste hylle blant kommunikasjonsbyråer som ønsket å gjøre

kirken og Kirkevalget 2009 synlig i offentligheten. Burson-Marsteller gikk seirende ut av konkurransen. Totalsummen for det nasjonale kommunikasjonsoppdraget er på åtte millioner kroner. I tillegg er det avsatt 27 millioner til lokale valgtiltak og 23 millioner til utarbeiding og utsending av valgkort med informasjon til alle kirkens 3,1 millioner stemmeberettigede medlemmer.

Kirkerådet vil at kommunikasjonen ved valget skal bidra til at medlemmene får et sterkere engasjement og deltar mer aktivt i kirkens demokratiske organer. Målsettingen er at en etter valget skal kunne dokumentere at Den norske kirkes medlemmer har forstått at de kunne stille til valg om de ønsket det, at de kunne stemme hvis de ønsket det, at de visste hvem de kunne stemme på, at de har fått en større forståelse for hva kirkelige organer gjør, og at de har fått en større forståelse for hva kirken er. Det er også et mål å øke valgdeltagelsen.

29. april 2009

Behov for religions- og livssynspolitik

Åtte ledere for religions- og livssynssamfunn i Norge har sendt et brev til statsminister Jens Stoltenberg. De ber regjeringen om å utrede en mer samordnet religions- og livssynspolitik. Ferske debatter i skjæringspunktet mellom integreringspolitikk og religionspolitikk har på ny aktualisert behovet for en politikk for området tro og livssyn. En slik politikk må være menneskerettslig forankret, reflektert, gjennomdrøftet og ha bred oppslutning.

Et ledd i stat–kirke–forliket er intensjonen om likebehandling av religioner og livssyn. For å oppfylle en slik intensjon, er det blant annet nødvendig å gjennomgå lovverk, økonomiske ordninger, rettighetskollisjoner og ordninger for behandling av saker som angår religion og livssyn. Underskriverne av ønsker at religion og livssyn skal kunne bidra aktivt til å bygge fellesskap og sikre oppslutning om viktige verdier i samfunnet.

De åtte som har signert brevet til statsministeren er Jens-Petter Johnsen, direktør i Kirkerådet i Den norske kirke; Kristin Mile, generalsekretær i Human-Etisk Forbund; Bente Sandvig, leder i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn; Anne Sender, forstander i Det mosaiske trossamfunn; Ørnulf Steen, generalsekretær i Norges kristne råd; Shoaib Sultan, generalsekretær i Islamsk Råd; Bernt Eidsvig, biskop i Oslo katolske bispedømme; Egil Lothe, leder i Buddhistforbundet.

13. mai 2009

Folkekirken fortsatt populær

Hvert tiende år undersøkes nordmenns forhold til religion. KIFO (Stiftelsen kirkeforskning) har sammenliknet de nye tallene fra 2008 med tilsvarende undersøkelser utført i 1991 og 1998. Og tendensen er klar, forteller forsker Pål Ketil Botvar: «Folk oppfatter seg som mer åndelige enn vi har sett tidligere. De kaller seg ikke religiøse, men definerer i større grad sin åndelighet og tro ut fra egen overbevisning.»

I perioden 1991–2008 er det blitt ti prosent færre som sier de tror på Gud (nedgang fra 78 til 68 prosent). Likevel er det svært liten endring i hvor mange som sier de tror på en høyere guddommelig makt.

«Dette tror jeg kirken kan ta mye av æren for. Den norske kirke er en majoritetskirke som de fleste møter jevnlig. Folk flest er bevisste på at kirken alltid er der – og den bidrar derfor til stabil tillit og gudstro i befolkningen. Litt kontakt med kirken slår sterkt ut på holdningene til folk.» At kirken i en tid preget av endringer og reformer fortsatt har en sterk stilling i befolkningen, synes Botvar er interessant: «Antallet som sier de har stor eller ganske stor tillit til kirken ligger på 28 prosent, og er ikke merkbart nedadgående på disse 17 årene.»

Undersøkelsen viser at troen på himmel og helvete er nedadgående. Mens bare 15 prosent tror

på et helvete, tror 34 prosent at himmelen fins.

14. mai 2009

Forverra situasjon i Aust-Jerusalem

«Vi er svært uroa over at situasjonen for palestinarane i Aust-Jerusalem ser ut til å bli forverra. Vi ser at trakasseringen av palestinarar aukar der,» sa Berit Hagen Agøy, leiar i Mellomkyrkjeleg råd, etter at rådet vedtok ei fråsegn om «Rettferd og fred i Aust-Jerusalem». I fråsegna peiker rådet på uretten som ser ut til å auke i den israelskokkuperte bydelen: «Etter ein FN-rapport frå april 2009 opplever dei no at israelske styresmakter øydelegg palestinske bustader i stort omfang, og at israelske busetnader vert bygde i stort omfang. Det gjer det enda vanskelegare enn før å skaffe husvære for palestinske familiar ... I denne situasjonen må det internasjonale kyrkjelege fellesskapet og det internasjonale samfunnet krevje at menneskerettane for innbyggjarane i Aust-Jerusalem vert respekterte.»

Berit Hagen Agøy var bekymra for dei kristne i området: «Eg vil streke under den bekymringa Kyrkjemøtet gav uttrykk for i fjor over at området er i ferd med å bli tappa for kristne. Dessutan ønskjer vi å stå saman med vår palestinske søsterkyrkje. Den evangelisk-lutherske kyrkja i Jordan og Det heilage landet. Vi er glade for at norske styresmakter har gått inn med viktig økonomisk støtte i eit prosjekt med å byggje bustader for palestinske kristne familiar. Desse skal byggjast på eigedomen som Det lutherske verdsforbundet har på Oljeberget,» sa leiaren i Mellomkyrkjeleg råd.

15. mai 2009

Fleire får pengar til trusopplæring

Satsinga på trusopplæring i Den norske kyrkja held fram. I mai blei det gitt friske pengar til 91 nye kyrkjelydar. Etter denne tildelinga får nær 45 prosent av kyrkjelydane i landet pengar til trusopplæring for alle døypte mellom 0 og 18 år.

«Den første fasen i trusopplæringsreforma er over. Reforma er no inne i gjennomføringsfasen, der alle kyrkjelydar etter kvart skal få tilført friske pengar til trusopplæring. Kyrkjemøtet vedtok i fjor ein modell for den vidare opptrappinga av reforma, » sa avdelingsdirektør Paul Erik Wirgenes i Kyrkjeådet.

Tildelinga i år skjer etter den nye modellen som legg opp til at alle kyrkjelydane i eit prostiområde blir tildelt pengar samstundes. Tildelingssystemet tek utgangspunkt i at prostiet er eit teneleg geografisk område når ein skal berekne størrelsen på det økonomiske tilskotet. Beløpet blir rekna ut frå talet på døypte barn mellom 0 og 18 år i prostiet. I tett samarbeid med bispedømma fastset Kyrkjerådet kva for prosti som blir tildelt pengar.

Wirgenes la vekt på at trusopplæringa skal ha lokal forankring: «Trusopplæringa skal ta utgangspunkt i lokale tilhøve, og ho skal vere attraktiv og spanande for medlemmene i kyrkja. Kyrkjelydane skal no i gang med å utarbeide lokale planar for trusopplæringa. Det vil gjere dei i stand til å ta på alvor det heilage ansvaret der har for alle døypte.

15. mai 2009

Strakstiltak for presterekruttering

To millioner kroner skal hjelpe til med å rekruttere prester til Den norske kirke. I revidert nasjonalbudsjett som ble lagt fram 15. mai, pekte regjeringen på at mer må gjøres for å styrke rekrutteringen til prestejenesten.

Direktør Jens-Petter Johnsen i Kirkerådet var fornøyd med signalene bevilgningen gir: «To millioner er ikke så mye penger med tanke på at dette har vært et stort problem i lang tid, men

det er en god begynnelse. Vi regner med at regjeringen også ser det på samme måte, slik at bevilgningen blir fulgt opp med flere midler i framtida.»

I dag står omtrent hundre prestestillinger ledige. Særlig i kyststrøkene, i Nord-Norge og i mindre tettbygde strøk er problemet er prekært. Flere steder har stillinger stått ledige lenge, og det har ført til økt belastning på prestene som er i jobb.

Biskop Tor B. Jørgensen er godt kjent med problemet: «I Sør-Hålogaland har vi 14 ledige stillinger nå, og det er knapt 100 prestestillinger totalt. Nå ser det ut til at vi kan få besatt åtte–ni av disse stillingene i vår, og det har vi klart med målrettet arbeid.»

Kultur- og kirkeminister Trond Giske ønsket å ta kirken med på råd om hvordan de to millionene bør brukes. «Dette vil vi drøfte med bispedømmene og med tjenestemannsorganisasjonene. Det viktige nå er å finne gode tiltak som virker.»

27. mai 2009

Dødshjelpforslag helt uakseptabelt

«Som kirke reagerer vi skarpt på det politiske forslaget om en lov som gir leger rett til å gi aktiv dødshjelp,» sa kirkerådsleder Nils-Tore Andersen i sin tale ved åpningen av Kirkerådets møte i Oslo. Som det første politiske parti i Norge vedtok Fremskrittspartiet for noen dager siden å gå inn for å tillate aktiv dødshjelp her i landet.

Kirkerådslederen sa kraftig ifra om at dette er helt uakseptabelt fra kirkens synspunkt: «Fra politisk hold er det slått til lyd for en lov som gir leger rett til å gi aktiv dødshjelp. De fleste leger som har uttalt seg, takker nei til en slik lov. Som kirke reagerer vi skarpt på dette politiske forslaget. Gud er livets herre, og det er han som bestemmer et menneskes livslengde.»

Andersen tok også opp et ferskt nyhetsoppslag om at det nesten ikke fødes barn med Downs syndrom i Danmark lenger. Tendensen er den samme her i landet: «Danmark er i ferd med å utrydde Downs syndrom ved tidlig fostervannsdagnostikk. Argumentet er uhyggelig, for det argumenteres med hvor mange millioner kroner landet kan spare på å slippe omsorg for mennesker med Downs syndrom. Hva slags samfunn er det vi utvikler? Det er ikke dødshjelp eller abort som er svaret, men et økonomisk og faglig støtteapparat som gjør at ingen føler at de ligger familien til byrde i livets slutfase.»

16. april 2009

63 000 inviteres til konfirmasjon

Kirken har sendt 63 216 eksemplarer av heftet «Konfirmant 2010» hjem til alle som er født i 1995. Den personlig adresserte utsendelsen av informasjon til potensielle konfirmanter er blitt en årlig kommunikasjonsbegivenhet i kirken. Sentralkontoret for folkeregisteret har gitt adresseopplysningene og tillatelse til distribusjonen av heftet.

«Konfirmant 2010» er blitt til i samarbeid mellom de elleve bispedømmerådene, Kirkens Nødhjelp og Kirkerådet. Den fargerike 16-siders trykksaken foreligger i elleve ulike utgaver med lokal informasjon fra alle bispedømmene. Den lokale informasjonen trekker fram eksempler på variasjonen innen kirkens konfirmasjonsundervisning, og den inneholder en personlig hilsen fra de elleve biskopene.

I år konfirmeres mer enn 42 000 ungdommer i Den norske kirke. Prosentandelen konfirmanter i forhold til antall døpte barn med foreldre som er medlemmer av Den norske kirke, har i mange år ligget stabilt mellom 85 og 90 %. Andelen konfirmanter i forhold til hele ungdomskullet ligger nå rundt på 67 %. Siden 1960 har denne andelen sunket år for år. Men nå har nedgangen stanset og tendensen er oppadgående. I de seinere årene har 1200–1400 ungdommer blitt døpt i løpet av konfirmanttiden, siden de ikke ble døpt som barn.

Konfirmasjon forutsetter dåp.

27. mai 2009

Ny generalsekretær i Samisk kirkeråd

Kirkerådet tilsatte 27. mai leder av Samisk kirkeråd Tore Johnsen (40) som generalsekretær i Samisk kirkeråd. Johnsen ble valgt til leder av rådet på Kirkemøtet i 2006. Nå trer han ut av dette tillitsvervet for å bli sekretariatsleder.

«Dette er utvilsomt en spennende stilling. Jeg har stor respekt for det arbeidet mine forgjengere i sekretariatet i Samisk kirkeråds har gjort, og håper å kunne bygge videre på grunnlaget de har lagt. Men dette arbeidet er fortsatt ganske jomfruelig mark. Å bygge opp strukturer for samisk kirkeliv er en lang prosess,» sa Tore Johnsen etter tilsetningen.

Johnsen er utdannet prest og har blant annet vært sokneprest i Tana og Nesseby i Indre Finnmark prosti. De siste årene har han vært stiftskapellan for nordsamer i Nord-Hålogaland bispedømme.

Tore Johnsen har vært sentral i utarbeidelsen av en ny samisk salmebok, og har som Olavsstipendiat (2006) arbeidet med en samisk kontekstuell katekisme for unge voksne. På vegne av Den norske kirke har Johnsen deltatt i internasjonale kirkelige fora som Kirkenes verdensråd og Det lutherske verdensforbund.

Det er bestemt at sekretariatet til Samisk kirkeråd skal flyttes fra Oslo til Tromsø, men flyttingen blir ikke gjennomført før finansieringen av dette er på plass.

28. mai 2009

Utredning av ekteskapsforståelsen

Kirkerådet har bedt Bispemøtet utrede Den norske kirkes ekteskapsforståelse. Bakgrunnen er diskusjonen om hvordan kirken skal forholde seg til den nye ekteskapsloven.

På møtet i Kirkerådet 27.–28. mai drøftet man et prosessdokument om hvordan kirken bør følge opp den nye ekteskapsloven. Saken berører blant annet hvordan kirken skal forholde seg til homofile som ønsker å gifte seg i kirken eller få kirkelig velsignelse.

12 av de 15 kirkerådsmedlemmene stemte for å gjennomføre en bred teologisk utredning av hele samlivsfeltet. Den skal ha som mål å klargjøre Den norske kirkes ekteskapsforståelse som luthersk kirkesamfunn. Bispemøtet skal forestå utredningen.

Bispemøtets preses Olav Skjevesland synes vedtaket er greit. «Vi i Bispemøtet har fått et oppdrag, og vil sette sammen en gruppe som kan jobbe med saken. Her vil vi ha med både biskoper og andre med rett kompetanse. Planen nå er å ta opp denne saken og se på gruppesammensetning allerede på vårt neste Bispemøte i slutten av juni.»

Skjevesland er opptatt av respekten for ulike mennesker. «Dypest sett handler dette om å møte folk på en skikkelig måte. Det blir nok uansett ikke ro om saken, men vi skal sørge for at den får en forsvarlig behandling,» sier Skjevesland. Utredningen innebærer ikke arbeid med vigselsturgi for homofile eller forbønn for homofile som har inngått ekteskap.

13. juni 2009

Helseseminar på samiske kirkedager

«Det offentlige helsevesenet i Norden står i fare for å bli gudsfornektende. Vi trenger et helsepersonell som inkluderer menneskets åndelige behov i sin virkelighetsoppfatning.» Dette sa seniorrådgiver i samisk samfunnsmedisin, Ole Mathis Hetta på et seminar på Samiske kirkedager i Enare i Nord-Finland 13. juni.

Hetta arbeider som seniorrådgiver i samisk samfunnsmedisin i Helsedirektoratet. Han mener

at ideen om «den perfekte helse» kan bli et religionssurrogat for folk. Samtidig mener han at helsevesenet vårt har materialistiske, sekulære og rasjonalistiske trekk som tenderer mot det ateistiske: «Når mennesket tar Guds plass, blir det vanskelig for helsearbeidere å være åpne for at åndelig velvære er viktig for menneskers helse,» sa han på seminaret.

Hetta, som tidligere har vært leder for Samisk kirkeråd, arbeider nå med bevisstgjøring om hva språk, kultur og identitet betyr for helse og sosiale forhold. En utfordring han ser, er samers behov for tilrettelagte helsetjenester hvor kompetanse i samisk språk og kultur er et viktig element: «Det er fortsatt mange samer som har så dårlig norsk språkbeherskelse at de i en krisesituasjon, som jo sykdom kan være for den enkelte, ikke klarer å formidle sin sykdomshistorie og sine symptomer på en adekvat måte, og langt mindre forstå hva slags råd og informasjon de får fra behandlerne,» sa Ole Mathis Hetta.

19. juni 2009

Erling Pettersen ny biskop i Stavanger

Erling Johan Pettersen (59) blei i Statsråd utnemnd til ny biskop i Stavanger bispedømme. På ein pressekonferanse i Kultur- kyrkjedepartementet presenterte statsråd Trond Giske den nye biskopen. Han sa mellom anna: «Eg er glad for at du, Erling Pettersen, ville stille som kandidat til denne stillinga. Du blir ein god biskop i eit bispedømme med eit stort kyrkjeleg engasjement.»

Giske sa at det hadde vore diskusjon i regjeringa om utnemninga. Magnhild Meltveit Kleppa ønskte å følgje det lokale kyrkjelege votumet og ville utnemne Kjetil Aano. Giske meinte at ein hadde hatt to særskilte gode kandidatar, men at det ut frå ei totalvurdering hadde tippa i favør av Pettersen.

Pettersen gav uttrykk for at han gledde seg til å bli biskop i eit levande og aktivt bispedømme. Han har vore konfirmasjonskonsulent i Kyrkjerådet, misjonsprest i Brasil, instituttstyrar i IKO og direktør i Kyrkjerådet, før han blei sokneprest i Nordstrand. Han leia òg det statlege utvalet som drøfta kristendomskunnskap, religion og livssyn, ei utgreiing som danna grunnlaget for innføringa av KRL-faget i skolen (NOU 1995:9 Identitet og dialog).

Pettersen tek over som biskop i Stavanger etter Ernst Baasland, som har fått avskil i nåde frå 15. juni 2009.

06. juli 2009

29 tilleggs-kandidatar til bispedømmeråda

Nominasjonen av kandidatar til kyrkjevalet i september er avslutta. Til saman stiller 260 kandidatar til val til dei elleve bispedømmeråda. 29 av dei nominerte har kome til på dei opphavlege listene gjennom ein ekstra nominasjonsrunde.

For første gong har kvart einskilt medlem i Den norske kyrkja kunna fremje kandidatar til valet til bispedømmeråda. Den einaste føresetnaden var at minimum 50 kyrkjemedlemmer frå minst tre ulike sokn stilte seg bak tilleggsnominasjonen. Framlegget måtte leverast til bispedømmet innan 15. juni. I kvart bispedømme hadde ein nominasjonskomité først foreslått ei liste med 21 kandidatar.

Demokratireforma i Den norske kyrkja har ført med seg fleire endringar i valordninga for dei kyrkjelege vala, mellom anna er det innført ein slik supplerande nominasjonsrunde.

«Engasjementet rundt den supplerande nominasjonen er svært gledeleg. Til saman har 1450 kyrkjemedlemmer vore med på å fremje desse 29 kandidatane. Det syner at demokratiet lever, men òg at kyrkja ikkje kvir seg for å ta i bruk nye ordningar. Spesielt er det gledeleg at kravet om minst 20 % ungdomsrepresentasjon er innfridd gjennom nominasjonen. No er det opp til medlemmene å nytte røysteretten sin i september,» kommenterte Sissel Vartdal, prosjektleiar

for kyrkjevalet.

20. juli 2009

Over 16 000 kandidater til kirkevalget

I høst skal det velges 8207 medlemmer til landets 1285 menighetsråd. Det er 1,97 kandidater per medlem som skal velges, nesten dobbelt så mange nominerte som det er plasser. I alt stiller 16 332 kandidater til valg.

Det foreligger 1278 lister. Av disse er det åtte sokn som har to lister og 13 steder er det felles lister mellom to sokn. Blant over 16 000 som er nominerte til menighetsrådene, er 849 kandidater i alderen 18–29 år. Blant kandidatene til menighetsrådene er det 40,3 % menn og 59,7 % kvinner, det vil si at nesten seks av ti kandidater er kvinner. Snittalderen er på 51 år. «Dette er første gang det holdes et kirkevalg etter at Kirkemøtet og Stortinget vedtok en demokratireform i kirken. Reformen er et av premissene i stortingsforliket om endringer i forholdet mellom staten og Den norske kirke. Det har vært jobbet mye med å få en god sammensetning av kandidater med forskjellig bakgrunn, kompetanse, kjønn og spredning i alder. Høsten kirkevalg er en unik mulighet for den enkelte å engasjere seg i hva slags kirke en vil ha,» sier Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen.

En rekke personer som er kjent fra andre sammenhenger, stiller til kirkevalg, blant andre olympisk mester i langrenn Frode Estil, politiker Michael Tetzschner, og skuespillerne Brede Bøe og Andrea Bræin Hovig.

20. juli 2009

To norske i sentralkomiteen i KEK

«Det er overraskende og svært positivt at Den norske kyrkja får to medlemmer i sentralkomiteen i KEK,» sa leiar i Mellomkyrkjeleg råd Berit Hagen Agøy.

På generalforsamlinga i Konferansen av europeiske kyrkjer (KEK) i Lyon i Frankrike, blei det valt nye medlemmer til sentralkomiteen. Stiftsdirektøren i Oslo bispedømme, Elise Sandnes, blei attvald. Ho er teolog og har allereie setee ein periode i sentralkomiteen. No får ho følge av Erlend Rogne. Han er ungdomsdelegat i KEK, men har i fleire år sete i Mellomkyrkjeleg råd som representant for Møre bispedømme. For tida arbeider han som trainee hos Schibsted. Sentralkomiteen består av 40 personar.

«Dette er eit tydeleg uttrykk for at Den norske kyrkja prioriterer det økumeniske samarbeidet i KEK. Men det syner òg at Den norske kyrkja er rik på svært kompetente personar som vi kan vere stolte av,» sa Hagen Agøy. «Dei to representantane våre er ei viktige påminning for dei europeiske kyrkjene som av og til gløymer at det finst eit Europa utanfor EU. På den andre sida er det nyttig for oss at Erlend og Elise kan ha tett kontakt med kyrkjer innafor EU. Dei er aktive i eit miljø som vi elles er litt på sida av. Dessutan synleggjer dette at vi gjerne vil ønskjer å samarbeide med dei kristne systrene og brørne våre i Europa, og arbeide for større einskap mellom kyrkjene.»

21. juli 2009

Felles verdispørsmål i kyrkjene i Europa

Biskop Tor Berger Jørgensen var med i den norske delegasjonen på generalforsamlinga i Konferansen av europeiske kyrkjer (KEK). Han nytta høvet til å peike på kor mange saker kyrkjene i Europa har felles syn på.

«Eg synest det er interessant å sjå kor aktive kyrkjene i Europa er når det gjeld same slags verdispørsmål som vi er opptekne av. Eg meiner at eg kan konstatere to ting etter samlinga i

Lyon: Den eine er at kyrkjene har ei gjennomgåande felles forståing av kva desse verdispørsmåla dreier seg om. Kyrkjene er samde om retninga, og det gjer oss trygge på at vi er med i et stort nettverk når det gjeld tankegods og engasjement. Det andre er kor viktig det er at vi har utvikla strategiar for korleis ein skal arbeide inn mot dei europeiske institusjonane. Det har blitt dokumentert at KEK er ein svært viktig bidragsytar inn mot EU-systemet. Det er positivt for oss som norsk kyrkje – same kor vi står i EU-spørsmålet – at vi gjennom KEK kan påverke dei viktige verdispørsmåla i EU,» sa biskop Jørgensen. Eit av spørsmåla som er blitt diskutert på generalforsamlinga, er korleis kyrkjene møter dei store utfordringane i samband med migrasjon, miljø og finanskrisa. Det er heilt openbart at kyrkjene må ha eit internasjonalt samarbeid om dei skal ha gjennomslagskraft på desse viktige områda.

27. august 2009

Olav Fykse Tveit ny generalsekretær i KV

Olav Fykse Tveit (48) blei tilsett som generalsekretær i Kirkenes verdensråd (KV). Dette er ei av dei viktigaste stillingane i internasjonalt kyrkjeliv.

Det var Sentralkomiteen i KV som tilsette Fykse Tveit på eit møte i Genève. Valet stod mellom nordmannen og Park Seong-won frå den presbyterianske kyrkja i Sør-Korea. Fykse Tveit blei med solid fleirtal vald som Samuel Kobias etterfølgjar (81 mot 58 røyster).

Teologen Olav Fykse Tveit har vore generalsekretær i Mellomkyrkjeleg råd i Den norske kyrkja sidan 2002. Ved årsskiftet går han til ein utfordrande jobb i Genève. Kirkenes verdensråd er den største tverrkyrkjelege organisasjonen i verda. 349 kyrkjer frå 110 land er medlemmer. Medlemskyrkjene representerer 560 millionar kristne og omfattar dei fleste ortodokse kyrkjene, dei anglikanske, lutherske og reformerte kyrkjene, metodistkyrkjer og ei rekkje uavhengige kyrkjer.

«Å vere eitt tyder å stø kvarandre. Det tyder at vi tek eit steg vekk frå våre eigne interesser for å tene ei større eining,» sa Fykse Tveit etter valet. Han meiner den største utfordringa organisasjonen står overfor, òg er ein styrke: Eit fellesskap av menneske med vidt forskjellig bakgrunn og erfaring, byr på utfordringar, men det gir først og fremst slagkraft og høve til å lære av kvarandre.

28. august 2009

Ministergratulasjonar til Fykse Tveit

Både utanriksministaren og kultur- og kyrkjeministeren har gratulert Olav Fykse Tveit med tilsettinga som generalsekretær i Kirkenes verdensråd.

«Med Olav Fykse Tveit som leiar for Kirkenes verdensråd, får Noreg ei sterk og audmjuk røyst for samarbeid og forsoning i ei globalisert verd,» sa utanriksminister Jonas Gahr Støre.

«Stillinga som generalsekretær er viktig for å gi retning til arbeidet med kyrkjeleg einskap, for stadig å drive den økumeniske samarbeidsanda vidare, og for å vere ein pådrivar for dialog i lokale konfliktsituasjonar der kyrkja kan spele ei rolle. Utanriksdepartementet er godt kjend med det viktige arbeidet Olav Fykse Tveit gjer etter fleire år med godt samarbeid. Fykse Tveit har både den faglege og åndelege autoritet som trengst for å fylle ei slik rolle. Som teolog har han vore spesielt oppteken av økumenikk, og som kyrkjeleiar har han vist eit usedvanleg sterkt engasjement for kyrkjeleg samarbeid og interreligiøs dialog, både heime og ute,» sa Gahr Støre.

Kultur- og kyrkjeministar Trond Giske helsa også tilsettinga velkomen: «Olav Fykse Tveit er ein viktig brubyggjar med et stort engasjement for den rolla religionen har i samfunnet. Eg ser fram til å samarbeide med ham i den nye rolla hans.» Giske streka under at Den norske kyrkja

heilt frå Eivind Berggravs tid har medverka sterkt og godt i KV.

14. september 2009

Stor oppslutning om kirkevalget

Mange rapporter fra valglokalene tydet på svært godt oppmøte til Kirkevalget. «Flere steder i landet har det vært kø for å stemme til kirkevalget. Det syns vi er utrolig inspirerende. Vi håper alle som skal stemme ved stortingsvalget i dag, også går innom lokalet for kirkevalget. De fleste stedene i landet ligger disse lokalene vegg i vegg,» sa kirkerådesdirektør Jens-Petter Johnsen da han stemte på Bekkelaget skole i Oslo.

Det velges medlemmer både til bispedømmeråd og menighetsråd over hele landet.

Opptellingen fra menighetsrådsvalgene skal være klar innen onsdag, og det enkelte sokn vil da ha en oversikt over sitt nye menighetsråd. Samme dag er også oppslutningen om bispedømmerådsvaglet klart, men hvem som er valgt av de leke kandidatene, blir klart først 25. september, siden disse stemmesedlene skal telles maskinelt i Oslo.

En av dem som stemte ved menighetsrådsvalget i Østerås i Bærum og bispedømmerådsvaglet i Oslo, var Bjørn Bolstad (48). «Demokrati er viktig, derfor stemmer jeg ved alle valg jeg kan, både politiske valg og kirkevalg,» fortalte Bolstad i valglokalet.

Østerås menighet var allerede garantert større oppslutning ved årets menighetsrådsvalg enn for fire år siden. Mer enn en uke før valget passerte antall forhåndsstemmer det totale antall stemmer ved forrige valg, opplyste menighetsforvalter Åse Fjogstad.

17. september 2009

Stiller krav til den nye regjeringen

«Den nye rødgrønne regjeringen må sikre gode rammevilkår for Den norske kirke som en bred, åpen folkekirke, blant annet når det gjelder miljøarbeid, rekruttering, kultur, gudstjenestefornyelse og samisk kirkeliv,» sa kirkerådsleder Nils-Tore Andersen ved åpningen av Kirkerådets møte i Oslo. Andersen gav uttrykk for hva Den norske kirke forventer av regjeringen på en rekke områder den kommende fireårsperioden.

«Regjeringen må følge opp den politiske enigheten i stortingsforliket fra 2008 om kirkens relasjoner til Staten. Stortingsforliket innebærer at regjeringen må føre en aktivt støttende religionspolitikk. Regjeringen bør sette i gang en utredning av religions- og livssynspolitikken i Norge, blant annet med tanke på samordning av lovverk og offentlig saksbehandling, religion og livssyn i offentlige institusjoner, rettighetskollisjoner og offentlig finansiering,» sa Nils-Tore Andersen.

Også når det gjelder integreringspolitikk mener han at regjeringen har et stort forbedringspotensial: «Regjeringen må sette i verk gode strategier for bedre integrering, blant annet ved å verdsette religiøst mangfold. Regjeringen må skape gode rammevilkår for sivilsamfunnet når det gjelder å få til åpne og inkluderende fellesskap. Kirker og kristne organisasjoner må anerkjennes som en viktig integreringsaktør,» påpekte Andersen.

18. september 2009

Flauseoppslag i Dagsavisen

Dagsavisen skrev 18. september om det de kalte valgflause i Kirkevalget. Ifølge avisen sendte flere tusen inn stemmesedler til Kirkerådet i returkonvolutt som var vedlagt valgkortutsendelsen i sommer. Valgforsker Anders Todal Jenssen mener at dette «helt klart [kan] få betydning for utfallet av kirkevalget».

«Oppslaget inneholdt flere feil,» sier Kirkerådets prosjektleder for Kirkevalget, Sissel

Vartdal: «Kirkerådet har ikke sendt ut stemmesedler til de 3,2 millioner stemmeberettigete medlemmene. Valgkortutsendelsen inneholdt en orientering om kandidatene og veiledning for hvordan man skulle avgi stemme. Returkonvolutten skulle bare benyttes av dem som var feiloppført i kirkens medlemsregister, og har i all hovedsak blitt brukt korrekt,» sier Vartdal. De fleste av de 20 000 konvoluttene som er sendt i retur til Kirkerådet, kom i begynnelsen av august, altså 5–6 uker før valget. Mange som feilaktig har brukt returkonvolutten, kan likevel ha stemt ved Kirkevalget på vanlig måte 13. og 14. september. Også valgforsker Bernt Aardal har reagert på framstillingen i Dagsavisen: «Å si at valget er ødelagt, kan vanskelig stemme. Hvis det har kommet inn en halv million stemmer i valget til bispedømmeråd, og kanskje 2000 personer tror de har stemt, men likevel ikke har gjort det, vil ikke dette påvirke valgresultatet,» mener han.

18. september 2009

Ja til styrking av preses, ja til Oslo

Det er behov for å styrke presesfunksjonen i Bispemøtet, og det er positivt at det skjer ved at det opprettes en ny biskopstilling. Denne stillingen må plasseres i Oslo. Dette ber Kirkerådet høstens Kirkemøte om å vedta.

Kirkerådet drøftet fredag hvordan det kan skje en styrking av rollen som Bispemøtets preses. Saken var en forberedelse til behandlingen på Kirkemøtet i Tønsberg i november, og Kirkerådet tok stilling til hva de ønsker å legge fram som forslag til vedtak på Kirkemøtet. Med unntak av representanten fra Nidaros var det full enighet om at arbeidssted og kontor for preses legges til Oslo, samlokalisert med de sentrale kirkelige rådene i Kirkens hus.

På ett punkt var det uenighet i rådet. Det gjaldt hvorvidt preses bør nomineres av og blant biskopkollegiet, eller om biskopene også skal kunne nominere en prest utenfor biskopkollegiet. Med knappst mulig flertall gikk Kirkerådet inn for den første varianten, nemlig at en av de sittende biskopene må nomineres. Deretter skal Kirkerådet og tilsynsområdet til den nye preses få uttale seg før det aktuelle navnet oversendes departementet for utnevning.

Kirkerådet ønsket ikke at det skal vedtas en fasttømmret modell for presesrollen nå, men at stillingen og funksjonen må justeres i lys av arbeidet med en ny kirkeordning.

28. september 2009

Ber Oljefondet investere i fattige land

I et brev til de tre regjeringspartiene ber Mellomkirkelig råds fagorgan på internasjonale spørsmål om et eget investeringsprogram for utviklingsformål i fattige land.

«På samme måte som regjeringen har bestemt å innføre et program for miljøvennlige investeringer i Oljefondet, burde de prioritere investeringer i fattige land som har en klar utviklingseffekt,» sier Raag Rolfsen, leder i Komiteen for internasjonale spørsmål under Mellomkirkelig råd. «Dette ville vise at Regjeringen har et klart ønske om å bruke rikdommen vår til beste for verdens fattige. Samtidig vil det kunne gi god avkastning.»

De fattigste landene er i dag utelukket fra investeringer fra Oljefondet. Samtidig viser erfaringer fra blant annet Norfund at investeringer i utviklingsfremmende tiltak i utviklingsland kan gi svært god avkastning.

«Oljerikdommen er skapt gjennom utnyttelse av fossil energi som skaper klimaproblemer som fattige lider under. Dette gir oss et spesielt ansvar for å forvalte disse ressursene på en forsvarlig måte, ikke bare for våre barn og barnebarn, men også for mennesker i den fattige verden,» sier Rolfsen. Blant andre forslag komiteen har til regjeringspartiene, er en fem års tenkepause i tildeling av nye leteområder på norsk sokkel, og krav om sluttbrukererklæring

ved salg av norske våpen til NATO-land.

29. september 2009

250 høringsvar om gudstjenesten

Kirkerådet har mottatt 250 høringsvar på forslagene til ny liturgi, ny salmebok og ny tekstbok som ble sendt ut i fjor sommer. De seneste fem årene har det pågått et bredt reformarbeid for å legge til rette for mer variasjon og nytt språk i salmesangen og liturgiene i kirken. Nå skal avdelingsdirektør Paul Erik Wirgenes i Kirkerådet og hans medarbeidere forsøke å trekke noen konklusjoner.

«Vi sitter med et fantastisk materiale med konstruktive og kritiske innspill til forslag til ny salmebok, liturgi og tekstbok. Omkring 100 menigheter har prøvd ut nye ordninger i praksis, og har klare oppfatninger om hva som fungerer. Vi ser at mange er opptatt av hvordan behovet for variasjon kan ivaretas samtidig som at folk skal kjenne seg igjen i gudstjenestens form når de besøker ulike kirker.»

«Det er mange tiår siden så mange har arbeidet så grundig med fornyelse av gudstjenestelivet. Hundrevis av mennesker har fordypet seg i dette arbeidet. I seg selv er det et flott utgangspunkt. Gudstjenestens liturgi er kirkens lære i praksis» sier han.

Et av kjennetegnene ved gudstjenestereformen er ambisjonen om å engasjere flere enn prestene i forberedelse og gjennomføring av gudstjenestene. Den ambisjonen har bred støtte hos høringsinstansene.

20. oktober 2010

Rigmor Aasrud ny kirkeminister

Regjeringen vil fra 1. januar 2010 opprette et Fornyings- og kirkedepartement. I ekstraordinært statsråd 20. oktober ble Rigmor Aasrud (49) utnevnt til minister og sjef for Fornyings- og administrasjonsdepartementet og for kirkeavdelingen i Kultur- og kirkedepartementet. Aasrud fra Gran på Hadeland ble i september valgt som stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet i Oppland. Hun har blant annet vært ordfører i Gran fra 1995 til 2005 og statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet fra 2005 til 2009.

«Fornyings- og kirkedepartementet er en overraskende konstruksjon. Dette bidrar til å tegne et nytt bilde av forholdet mellom stat og kirke,» kommenterte kirkerådsleder Nils-Tore Andersen. «Rigmor Aasrud er et nytt navn for meg, men jeg ser fram til et godt samarbeid. Vi regner med at hun er godt kjent med Stortingets kirkeforlik, og vil ta tak i endringsprosessen som nå er i gang. Aasrud skal lede et departement med kompetanse på omstilling. Det kan komme godt med når relasjonen mellom kirke og stat skal endres. Vi trenger en statsråd med politisk gjennomslagskraft og syn for folkekirkens plass i det moderne Norge,» sa Andersen. Han minnet om at kirkens ledelse har vært kritisk til regjeringens budsjettforslag for 2010. «Vi håper på en god dialog med Aasrud om både omstillings- og ressursbehovet i kirken,» sa Andersen.

21. oktober 2009

Dåpsopplæringspris til Elverum

Menighetspedagog Hege Midthun mottok 21. oktober dåpsopplæringsprisen 2009 på vegne av Elverumsmenighetene. Prisen ble delt ut under årets trosopplæringskonferanse. Det er IKO – Kirkelig pedagogisk senter som står bak prisen. I begrunnelsen for tildelingen heter det: «Elverumsmenighetene, har utviklet et pedagogisk opplegg: 'Sammen i kirka'. Oppleggets hovedidé er at barna i de enkelte tiltakene aktivt forbereder og planlegger gudstjenester.

Alderstilpassede aktiviteter knyttes til kirkehuset, gudstjenesten, høytidene, kirkeåret og den lokale kulturen. Dette er et enkelt og alminnelig breddetiltak som bygger på tilhørighet og trygghet. Opplegget fordrer samarbeid mellom frivillige og ansatte, er ikke personavhengig, og svært overførbart til andre menigheter.»

Den årlige trosopplæringskonferansen ble arrangert på Norges varemesse 20– 21. oktober. For første gang gikk konferansen over to dager, og om lag 1200 deltakere fylte messehallene.

Formålet var å inspirere og bli inspirert til trosopplæring for barn og unge.

Ansatte og frivillige medarbeidere som jobber med trosopplæring for døpte mellom 0 og 18 år, inviteres årlig til trosopplæringskonferansen. IKO – Kirkelig pedagogisk senter og Kirkerådet står som arrangører, og menigheter som har fått tildelt trosopplæringsmidler oppfordres til å fortelle hva slags arbeid de driver lokalt.

21. oktober 2009

Dansen rundt gullelgen

I Skien har konfirmantene tatt et originalt grep om sitt miljøengasjement. Sammen med kunstneren Samuel Olou fra Togo har de laget sin helt særegne variant av gullkalven som er omtalt i 2. Mosebok. Ungdommen ble oppfordret til å komme med sine ”avguder”, mobiltelefon, merkesko, ipod og andre produkter forbrukersamfunnet har gjort dem ”avhengige” av, og donere dette til en lokal variant over gullkalven. Gullelgen, med hovedstamme av isopor, virket mer norsk enn en gullkalv, mente den vestafrikanske kunstneren som for tiden er bosatt i Norge.

Prest og trosopplærer Tormod Klovning var initiativtaker til prosjektet: «Det har vært en verdifull prosess som både konfirmantene og vi har vært med på. Det er jo ikke lett å avstå fra vårt vestlige forbruk, men dette er en nyttig påminnelse om at det ikke trenger å være sånn. Vårt neste prosjekt er å lage en svær håpsengel der vingene er bygd på avtrykk av menneskehender, også ved hjelp av Olou.»

Mange steder i landet vises det stor kreativitet i opplæringen av barn og unge. I Bjørgvin har klima vært et av hovedsatsingsområdene i trosopplæringen. Prosjektleder Agnes Tvinnereim har gjennom flere måneder jobbet fram nettstedet www.treet.no – som er blitt en nettbank der det er samlet ressurser om miljø, forbruk og rettferd.

26. oktober 2009

Chilener vald til generalsekretær i LVF

Den chilenske presten Martin Junge (48) er blitt vald til ny generalsekretær i Det lutherske verdensforbundet (LVF). Junge blir den første leiaren av LVF som kjem frå regionen Latin-Amerika og Karibia.

Martin Junge blei 26. oktober vald av Rådet i LVF på rådsmøtet i Chavannes-de-Bogis nær Genève. Sidan 2000 har den chilenske presten arbeidd i LVF i Genève som regionsleiari for Latin-Amerika og Karibia i avdelinga for misjon og utvikling (DMD). Mellom anna har han vore sterkt involvert i problemet med illegitim utanlandsgjeld i regionen.

Martin Junge blei ordinert til prest i 1986. Han arbeidde i to kyrkjelydar i Santiago før han i åra 1996–2000 gjorde teneste som president i Den evangelisk-lutherske kyrkja i Chile.

Junge tek om eit år over som generalsekretær i LVF etter Ishmael Noko, som blei vald til denne stillinga i 1994. Noko, som kjem frå Zimbabwe, er første afrikanar som har sete ved roret i LVF-skuta. Han har sidan vore attervald, men informerte Rådet i fjor sommar om at han ville gå ut av stillinga 31. oktober 2010.

Då Junge takka for valet, sa han at han ønskte å ha fokus på å organisasjonsutvikling. Det er naudsynt for å styrkje dei demokratiske vedtaksprosessane og fornye LVF med tanke på å

skape ein berekraftig organisasjon for framtida, meinte han.

4. november 2009

Heder til Den norske kirke

Den norske kirke har fått heder fra uventet hold. Denne uka var prins Philip, hertugen av Edinburgh, og FNs generalsekretær Ban Ki-moon vertskap for 200 miljøengasjerte gjester på Windsor Castle. Der ble Den norske kirke hedret og løftet fram som et eksempel på et trossamfunn som forplikter seg på langsiktig innsats for å bekjempe klimaendringer.

FNs generalsekretær understreket i sin hilsen tirsdag at klimakrisen ikke kan løses bare ved hjelp av teknologiske og økonomiske virkemidler. Han sa at dette klarer vi ikke uten de religiøse ledernes trykk og snakket om en mental og moralsk forandring.

«Det Ban Ki-moon sier, understreker betydningen av Den norske kirkes sterke engasjement i klimaspørsmålet. Vi kan ikke overlate til politikerne å løse dette alene. Ved å engasjere oss, gir vi støtte til politikerne i deres vanskelige arbeid og vi taler til vanlige folks vilje til å bidra og ta tak i problemene. Klimatrusselen krever vilje til forandring hos oss alle, sa direktøren i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen.

Under overskriften Mange himler, én verden lanserer Alliance of Religions and Conservation og FN`s utviklingsprogram (UNDP) et omfattende miljøprogram med religiøse fortegn. Jens-Petter Johnsen, biskop Olav Skjevesland og påtroppende generalsekretær i Kirkenes verdensråd Olav Fykse Tveit var til stede på Windsor Castle.

10. november 2009

Utvalg skal utrede samlivsetikk

Etter henstilling fra Kirkerådet har Bispemøtet oppnevnt et utvalg som skal utrede en rekke spørsmål knyttet til forståelsen av ekteskapet som institusjon, og andre samlivsetiske og ordningsmessige spørsmål. Biskop Helga Haugland Byfuglien skal lede utvalget.

«Kirken har brukt mye krefter på å drøfte homofilt samliv. Nå skal vi gå grundigere inn i forståelsen av ekteskapet,» sier biskop Byfuglien. «Den norske kirke har i flere år drøftet teologiske, etiske og ordningsmessige aspekter ved spørsmål knyttet til ekteskap og samliv. Kirken har vært sterkt utfordret av ulike synspunkter på dette området. Hvilke konsekvenser kirken skal trekke av den nye ekteskapsloven, er ett eksempel på spørsmål som trenger avklaring. Et annet er synet på samboerskap. Fra offisielt hold har ikke kirken uttalt seg om samboerskap siden 1995.»

Utvalget er bedt om å utrede Den norske kirkes forståelse av ekteskapet som institusjon i et teologisk, kulturelt og rettslig perspektiv. Utvalget skal redegjøre for endringer i befolkningens holdninger og praksis i samlivsspørsmål, samt endringer i lovgivningen. De ni medlemmene skal videre drøfte andre samlivsformer og utrede premisser for en kirkelig samlivsetisk tenkning og veiledning.

Utvalget skal levere sin rapport innen 1. oktober 2011.

12. november 2009

Professor roser kirkens trosopplæring

«Kirken har pedagogiske ressurser som skolen bare kan misunne den,» sier professor i pedagogisk filosofi ved Universitetet i Oslo, Lars Løvlie. Han har lest Den norske kirkes Plan for trosopplæring som skal vedtas på Kirkemøtet i Tønsberg.

Med Plan for trosopplæring ivaretar kirken selv viktige deler av det som tidligere ble gitt gjennom skolens kristendomsundervisning. Professor Lars Løvlie mener kirken har benyttet

seg av muligheten til å tenke annerledes om opplæring og oppdragelse enn det skolens læreplaner gir rom for.

«Plan for trosopplæring er veldig interessant fordi den legger så stor vekt på at læring handler om å delta og å dele. Planen uttrykker en anti-autoritær pedagogikk, der barna og de unge beskrives som deltakere i opplæring. De inviteres til å bidra i et fellesskap. Til forskjell fra skolen, som har fått helt andre krav på seg til målbarhet og testing av kunnskaper, står kirken fritt til å utforme en plan for sin opplæring som tar barnets måte å være i verden på alvor. Denne friheten har kirken grepet på en interessant måte,» understreker Løvlie.

«Planens forståelse av kunnskap blir dermed viktig. Den uttrykker at kunnskap ikke bare er et anliggende for tanken og intellektet. Planen legger stor vekt på opplevelse og erfaring, på det å lære gjennom å delta. Dette er god pedagogikk,» mener professoren.

15. november 2009

Ny generalsekretær i Mellomkirkelig råd

Kirkerådet tilsatte 15. november Berit Hagen Agøy som generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Hun blir den første kvinnen i denne innflytelsesrike stillingen. De seks tidligere generalsekretærene har vært menn.

Berit Hagen Agøy (49) er studieleder ved Bø videregående skole. Hun har tidligere vært ansatt i Mellomkirkelig råd (1987–1992) som assistent for generalsekretæren med særlig ansvar for rådets engasjement i Det sørlige Afrika. I 2006 ble Hagen Agøy valgt som medlem av Mellomkirkelig råd, og på Kirkemøtet 2008 ble hun valg til leder for rådet. Nå går hun altså fra å være valgt leder til å bli ansatt leder.

Generalsekretæren er ansvarlig for strategisk og administrativ ledelse av Avdeling for økumenikk og internasjonale relasjoner i de kirkelige rådenes felles sekretariat i Kirkens hus i Oslo. Avdelingen har åtte medarbeidere.

Mellomkirkelig råd har ansvar for kontakt med andre tros- og livssynssamfunn, nasjonalt og internasjonalt, og Den norske kirkes arbeid med spørsmål og utfordringer i det globale samfunnet. Generalsekretæren leder også kirkeledelsens interreligiøse arbeid.

Det var ni søkere til stillingen etter Olav Fykse Tveit, som fra årsskiftet er ansatt som generalsekretær i Kirkenes verdensråd med Genève som arbeidssted.

17. november 2009

Ny salmebok utsettes

Hovedkonklusjonene etter høringsrunden på gudstjenestereformen ble lagt fram under Kirkemøtet i Tønsberg 16.–19. november.

«Høringen gir ikke grunnlag for å utgi en salmebok i to bind nå. Vi vil utrede alternativer for veien videre med salmebokarbeidet, og legge disse alternativene fram til drøfting på møtet i Kirkerådet i mars 2010,» sa Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen i en redegjørelse til Kirkemøtet. Han oppsummerte høringen angående forslag til ny salmebok, liturgi og tekstbok. Bare 20–25 % av høringsinstansene mente at en ny salmebok bør utgis i to bind i den formen Kirkerådets forslag la opp til. Bind I skulle inneholde kjernesalmer fra eldre og nyere tid og ha en langsiktig karakter. Bind II skulle være et tillegg som fornyes oftere.

«Vi ser behov for grundigere utredning før en ny fremdriftsplan legges. Dette innebærer i klartekst at ny salmebok ikke vil bli behandlet på Kirkemøtet neste år, og ikke tas i bruk i 2011,» sa Johnsen.

Når det gjelder tekstbok, viser høringen at det er bred støtte for å gå tilbake til tre tekstrekker, og dermed få et større tilfang av bibeltekster til gudstjenestene. Utkastet til ny ordning for hovedgudstjenesten har fått bred støtte til de grunnleggende prinsippene. Men Johnsen sa at

det er kommet vektige innvendinger mot en del av den konkrete utformingen.

21. november 2009

Rop fra et stadig varmere Arktis

Lørdag ettermiddag gikk et folketog anført av Svalbardprest Leif Magne Helgesen og biskop Per Oskar Kjølaas opp til Skjæringa i Longyearbyen. Der står bestandig kirkeklokka klar til å varsle folk om håp eller fare. Klimaoppropet «Rop fra Arktis» ble lest opp, og klokka slo tolv slag. Vi er i tolvte time i forhold til å snu klimautviklingen. Klokkeklangen var begynnelsen på en kirkeklokkestafett som først går videre til Domkirken i Tromsø, hvor de slår tolv slag under en forbønn for klimaet søndag 22. november. Alle kirker i Norge er invitert til å delta i klokkestafetten i dagene fram til klimatoppmøtet i København.

Klimahelgen i Longyearbyen var et unikt samarbeid mellom ulike miljøer – kirke, forskning og academia. Universitetssenteret på Svalbard, Kirkelig utdanningscenter i nord, Norsk polarinstitutt og Svalbard kirke stod sammen bak oppropet «Rop fra Arktis». Det skal være et innspill til politikerne som møtes til klimatoppmøte i København i desember.

Per Oskar Kjølaas, biskop lengst nord, var opptatt av hva kirken kan lære av forskningen: «Vi må søke de faktiske sannheter, og det er ingen motsetning mellom tro og vitenskap.

Klimakrisen handler om dypt åndelige spørsmål, og ikke bare fakta. Selv prøver jeg å stille meg fire spørsmål i ulike saker: Hva er rett, hva er sant, hva er hellig og hva er skjønt. Det svaret jeg da kommer fram til, er ofte et godt svar.»

1. desember 2009

Ansvar for å integrere utviklingshemmede

Gjennom veiledningsmaterialet Deltakelse og tilhørighet har tros- og livssynssamfunnene gått sammen om å presentere en samlet utfordring til alle menigheter og lokallag om at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha mulighet til tros- og livssynsutøvelse.

Kirkerådet i Den norske kirke, Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn presenterte tirsdag veilednings- og ressursmateriellet (en nettside, et hefte og en DVD) som sendes til alle menigheter, lag og forsamlinger. Materiellet sendes også til tjenesteyterne i kommunene.

Initiativet får støtte fra Helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen. Hun presenterte 1. desember et rundskriv til landets kommuner om samme tema. Rundskrivet med tittelen «Rett til egen tros- og livssynsutøvelse» peker blant annet på at den kommunale helse- og sosialtjenesten har ansvar for å sikre tilrettelegging av et omsorgstilbud der også kulturelle og åndelige behov blir ivaretatt.

«Mennesker med utviklingshemning er først og fremst mennesker som har mye å bidra med. Mange trenger likevel støtte for å kunne ta i bruk sine ressurser. I materiellet Deltakelse og tilhørighet løfter vi derfor fram betydningen av både holdninger og handlinger, sa kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen da materiellet ble presentert.

13. desember 2010

Klimaseilas til FNs klimatoppmøte

1200 nordmenn la til kai i København kl. 09.00 tredje søndag i advent. Klimaseilasen i regi av Kirkens Nødhjelp og Fremtiden i våre hender var fulltegnet for lenge siden. Kvelden på båten var fylt av fagseminarer, og i København ventet et tettpakket program på deltakerne, som blant annet inkluderte nesten hele det norske biskopkollegiet.

På Rådhusplassen var det klimavitner fra Bolivia og Bangladesh, fra Etiopia og Norge. Og

ikke minst Desmond Tutu. 78-åringen snakket så alle kunne forstå: «I denne saken er enten alle vinnere, eller så er alle tapere. Vi må få enighet om en juridisk bindende avtale, ikke bare prate politikk!» Fredsprisvinneren fra 1984 fortsatte: «I dag smiler Gud når han ser ned på København. Mens han gråter når han ser ned på Afghanistan, på Zimbabwe og på Darfur, kan han i dag glede seg over hva barna hans gjør i København.»

Vor Frue kirke var seilasdeltakernes siste stoppested på land. Sammen med dronning Margrethe, statsminister Lars Løkke Rasmussen, erkebiskopen av Canterbury og kirkeledere fra ulike land var de med på «Ecumenical Celebration for Creation». Det var en topptung gudstjeneste, omtrent kjemisk fri for generasjonen som skal arve jorden og de problemene som følger med arven. Budskapet i prekenen til erkebiskop Rowan Williams var at vi ikke skal være redde. Og vi skal handle i kjærlighetens navn.

24. desember 2009

Prostens englepreken

Prost Øystein Magelssen i Drammen fikk stor publisitet både lokalt og nasjonalt da han på forhånd erklærte at han ville bruke sin juleaftenpreken til å ta et oppgjør med prinsesse Märta Louise og Elisabeth Samnøys bok *Møt din skytsengel*.

I prekenen i Bragernes kirke sa prostens blant annet: «Det er ingen grunn til å mistenke prinsessen og hennes medforfatter for ikke å ha edle motiver. Boken er én blant mange stemmer på det alternative livssynsmarkedet som formidler teknikker for selvutvikling med nyreligiøse, åndelige overtoner. Fokus vies det enkelte mennesket selv, som det handlende subjekt, i en vellykket verden av pastell og glanset papir.

Det er ingen bok om Guds kjærlighet og nåde, som oppsøker de mislykkede og nedbrutte, reiser opp syndere, og gir nytt mot – uavhengig av våre egne krefter og prestasjoner. Derfor er det ingen bok om Guds engler, slik Bibelen forteller om dem – og juleevangeliet vitner om...

Vi er her ved den egentlige forskjellen på kristen tro og samtlige religioner - fjernt og nært, gamle og nye. Deres nøkkel til frelse er menneskets prestasjoner, mens Bibelen forteller om en frelser som alltid elsker verden først, om en Gud som kommer oss ofte transsynte og perspektivløse mennesker i møte, og tar seg av oss,» understreket Magelssen.